

Valuable Pursuits that Complement Torah ~ Pirkei Avot 2:2
 Rabbi Judah Kerbel ~ Queens Jewish Center ~ 2 Av 5780

1. משנה מסכת אבות פרק ב משנה ב

רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון וכל העמלים עם הצבור יהיו עמלים עמהם לשם שמים שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאילו עשיתם :

1. Avot 2:2

Rabban Gamaliel the son of Rabbi Judah Hanasi said: excellent is the study of the Torah when combined with *derekh eretz*, for toil in them both keeps sin out of one's mind; But [study of the] Torah which is not combined with a worldly occupation, in the end comes to be neglected and becomes the cause of sin.

And all who labor with the community, should labor with them for the sake Heaven, for the merit of their forefathers sustains them (the community), and their (the forefather's) righteousness endures forever; And as for you, [God in such case says] I credit you with a rich reward, as if you [yourselves] had [actually] accomplished [it all].

2. ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ב משנה ב
 דרך ארץ - מלאכה או סחורה :

2. Rav Ovadiah Mi-Bartenura
 Derekh eretz – **labor or trade**

3. תפארת ישראל - יכין מסכת אבות פרק ב משנה ב

(ג) יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ. ר"ל לימוד התורה הוא יפה רק כשיש עמה **מוסר וענוה** :

3. Tiferet Yisrael

Meaning that learning Torah is beneficial only when it includes **morals and humility**.

4. הגהות מיימוניות הלכות תלמוד תורה פרק ג

ופירש רבינו תם דרך ארץ עיקר...

4. Hagahot Maimoniot [R. Meir b. Yekutiel Hakohen] on Rambam Hilcot Talmud Torah Ch. 3

Rabbeinu Tam explained that "derekh eretz" is of the essence.

5. דרך חיים על אבות פרק ב משנה ב

ופי זה המאמר כי ר"ג בא לומר כי אף הדברים שהם מילי דשמיא כמו התורה, אל יאמר האדם די לי בעשיתם ושומר מצוה לא ידע דבר רע, ולפיכך יעלה על דעתו שלא יפנה אל הנהגת העולם לעשות מלאכה, אבל צריך שיעשה האדם מילי דשמיא כפי הסדר הראוי, ולכך אמר יפה ת"ת עם דרך ארץ שלא ישנה סדר הראוי רק שיהיה קודם דרך ארץ ואח"כ התורה, וזהו יפה ת"ת עם דרך ארץ שדרך ארץ קודם. וזה כמו שבארנו בהקדמה כי קדמה דרך ארץ לתורה, ודבר זה נמשך כפי היצירה של אדם שתמיד החכמה והשכל באים אחר הדברים שאינם שכלים לגמרי, וכך ראוי שיהיה האדם נוהג גם כן שמתחלה ילמד דרך ארץ שאין זה ענין שכלי, ואח"כ יקרב אל התורה השכלית וזה יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ.

5. Derekh Chayim (Maharal of Prague – Rabbi Judah Loew ben Bezalel)

Rabban Gamliel is explaining that even things that are Heavenly matters like torah, one should not say "it's enough for me to do those and 'one who obeys the commandments will know no harm,'" and therefore it should not enter one's mind to not turn one's attention to earthly matters and to do labor; rather, a person needs to be engaged with Heavenly matters in the proper order, and for that reason it says "excellent is the study of Torah with *derekh eretz*," and one should not change the order of priority: *derekh eretz* comes before Torah, and this is what is meant "**excellent study of Torah with *derekh eretz*, as *derekh eretz* comes first.**" And

this is like that which we clarified in the introduction that *derekh erez* came before the Torah, and this matter develops based on the creation of man, that wisdom and intellect come after things that are not entirely intellectual, **and this is how it is appropriate for a person to behave, that first one should learn 'derekh erez,' which is not an intellectual matter, and then he should get closer to Torah, which is intellectual, and this is what is meant by "excellent is Torah study with derekh erez."**

6. קובץ שעורים חלק ב סימן מז

מה ששגור בפיהם המאמר טוב תורה עם דרך ארץ, הנה במדרש רבה פ' נשא איתא "סלת בלולה בשמן, שתהא התורה בלולה במע"ט, כי הא דתנינן, טוב תורה עם ד"א", ומבואר דפירוש ד"א במשנה זו, הוא מע"ט, וזהו פירוש ר"ת המובא בתוס' ישנים יומא פ"ו שדקדק מלשון המשנה דד"א עיקר, והיינו דלא המדרש עיקר אלא המעשה

6. Kovetz Shiurim [R. Elchanan Wasserman] Part II Siman 47

Regarding that which is frequently said by many that "Torah is good with *derekh erez*" - there is a midrash in Parashat Naso "flour mixed in with oil - that the Torah should be mixed in with good deeds..." and the **explanation of derekh erez in this Mishna is "good deeds,"** and this is what is meant by Rabbeinu Tam in saying that *derekh erez* is the essence, **that study is not the most essential rather action.**

7. מחזור ויטרי סימן תכה

ויש תימה דאלמא דרך ארץ עיקר. דהכי נמי דייקי בכתובות פרק האשה כי האי גוונא דיקא נמי דקתני יחלקו יורשי הבעל עם יורשי האב. הכא נמי מדתלי תלמוד תורה עם דרך ארץ. אלמא דרך ארץ עיקר. **מיהו יש לדחות ששניהן שוין.** מדקתני אבתר הכי שיגיעת שניהן כו'.

7. Machzor Vitri (R. Simcha of Vitry) Section 425

[The language of this Mishna] is astonishing, as it seems that *derekh erez* is essential... **but we should reject this, as they are both equal,** since it says that "the toil of both" of them [makes sin forgotten].

8. הגהות מיימוניות הלכות תלמוד תורה פרק ג

אבל רבינו אלחנן היה אומר **דאדרבה עיקר הוא תורה** חדא דאמר הכא ראשונים עשו תורתם קבע ומלאכתו עראי ונתקיימה בידן וה"נ אמר במסכת אבות במ"ח דברים שהתורה נקנית בהן במיעוט ד"א ותנן נמי כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה לידוק מעמה איפכא

8. Hagahot Maimoniot

But Rabbeinu Elchanan said that **on the contrary, Torah is the essence.** Firstly, because Chazal said that one should make their Torah fixed and work casual, and both were upheld; and it says later in Avot that the Torah is acquired in 48 ways, including decreasing *derekh erez*; and it says here that any Torah that isn't accompanied by labor is destined to be neglected...

9. מרכבת המשנה לר"י אלאשקר על אבות פרק ב משנה ב

ויש מי שהקשה על זה ואמר, אם דרך ארץ היא המלאכה למה פעם תקרא המלאכה בשם דרך ארץ, ופעם בשם מלאכה. ועל כן אמר שדרך ארץ הם מעלות המדות. והנה כפי זה למד אותנו ר"ג שלשה עניינים. א' שיהיה שלם במעלות השכליות, והיא התורה. ובמעלות המדות, והם דרך ארץ. וג"כ ענין שלישי, שהזהיר על המלאכה. ועל כן אני הצעיר הישר בעיני לפרש שזה החכם לא בא עכשיו להזהיר על המלאכה, שכבר ראה שהזהיר עליה שמעיה בפ"ק (מ"י) באמרו אהוב את המלאכה. אמנם בא ללמדנו שצריך שיהיה האדם שלם בעיון ובמעשה, ונקרא השכל המעשיי בשם דרך ארץ ובשם מלאכה.

9. Mirkevet Ha-Mishna

There are those who have pointed out the difficulty that if *derekh erez* is defined as "labor," why is the word "*melakha*" sometime termed as "*derekh erez*" and sometimes as "*melakha*?" So therefore, some said that *derekh erez* refers to virtues. So Rabban Gamliel is teaching us three

things here: First, that a person should be complete in their intellectual virtue, and that is Torah. Second, moral virtues, and that is “*derekh eretz*.” Third, that a person should have a labor. And I the young feel it is appropriate to explain that this Sage is not warning the importance of labor, as this is already stated above. Rather, I am coming to explain that a person should be complete in their learning and doing, and the action is defined as both *derekh eretz* and *melakha*.

10. ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ב משנה ב

שיגיעת שניהם משכחת עון - שהתורה מתשת כחו של אדם, והמלאכה מפרכת ומשברת את הגוף, ומתוך כך יצר הרע בטל ממנו :

10. Rav Ovadiah mi-Bartenura

As Torah [study] dulls the strength of a man and work pulls apart and breaks the body, and as a result of this the evil impulse is rendered idle for him.

11. פירוש רש"י על אבות פרק ב משנה ב

שיגיעת שניהם משכחת עון. שמתוך שהוא לומד ועוסק בתורה ובסחורה להתפרנס אינו חומד וגוזל ממון אחרים :

11. Rashi

Since he learns and is engaged with Torah and also engages in trade in order to make a living, he doesn't covet and steal money from others.

12. ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ב משנה ב

וכל תורה שאין עמה מלאכה - ואם תאמר יהא עמל בתורה תמיד ויגיעתה תהא משכחת עון, ומה צורך למלאכה, לכך הוזקק לומר וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה, לפי שאי אפשר לו בלא מזונות, ומלסטם את הבריות ומשכח תלמודו :

12. Rav Ovadiah mi-Bartenura

And if one might ask, let him work in Torah [study] and its exertion will cause sin to be forgotten, therefore it is required to say, "all [study of the] Torah in the absence of a worldly occupation comes to nothing in the end." As it is impossible for him without food, and [so] he will rob the creatures and forget his study.

13. פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב משנה ב

הענין כמשמעו כשיתבטל ממלאכה מביאתו אל העוני וגוררת כמה עונות ורעתה רבה כי מפניה יאהב מתנות ולא יחיה ויחניף בני אדם אף אם הם רשעים כדי שיתנו לו. גם כי יתם הכסף מהמתנות יהיה גנב או קוביסטוס ויביא גזלות העני לביתו לבל ימות ברעב ובהגיע אדם אל המדות האלה אין מעצר לרוחו ולא ינוח ולא ישקוט עד יעבור אל /על/ כל המצות האמורות בתורה כי עבירה גוררת עבירה

13. Rabbeinu Yonah

The matter is like its simple understanding - when he neglects work, it brings him to poverty and it drags along several sins and its evil is great. As on account of it, he will 'love gifts and not live,' and flatter people even if they are evildoers, in order that they give to him. Also when the money from the gifts runs out, he will become a thief or a kidnapper (or gambler) and will bring 'home loot taken from the poor' so that he not die of hunger. And when a person reaches these traits, his spirit knows no restraint and he will not rest and not be still until he transgresses all of the commandments that are stated in the Torah, since 'one sin brings along [another] sin.'

14. ספר אורחות צדיקים שער השמחה

כי הבורא, ברוך הוא, ברא את האדם למלאכות רבות, וברא לו מזונו על ידי טורח גדול ועבודה, ואם היו כל הענינים והמזונות והבגדים מוכנים לאדם בלא טורח, אז לא היו כמה מצוות, כגון הצדקה, הגזילה, הגניבה והחמדה, ורבות מצוות כאלה. גם לא היה אדם בוטח באלהים. ועל זה גנו חזקיהו מלך יהודה ספר הרפואות (ברכות י ב), כדי שיבטח החולה באלהים, יתעלה, ולא ברפואות. גם אם היה אדם בטל ממלאכה ולא היה

טורח אחר מזונותיו, היה בועט ורודף אחר העבירות, כדכתיב (דברים לב טו): "וישמן ישורון ויבעט". ואמרו רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פ"ב מ"ב): יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון.

14. Sefer Orchot Tzaddikim, "Gate of Joy"

The Creator, blessed is He, created man for many different types of labor, and he created for him sustenance through hard work and toil, and if everything was ready without any toil, we wouldn't need many mitzvot, such as charity, robbery, theft, coveting, and many others. And a person would not trust in God. And this is why King Chizkiyahu of Judah hid the Book of Healing, in order that one who is ill would trust God and not in medicine. And if one does not work and did not have to toil to find sustenance, he would pursue after transgressions, as it is written "and Yeshurun grew fat and kicked." And our sages said "excellent is Torah with *derekh erez*, as the two together rid one of sin.

15. תפארת ישראל - יכין מסכת אבות פרק ב משנה ב

טו) וכל תורה שאין עמה מלאכה. אף שגם הנהגתך ישרה :
טז) סופה בטלה. מטרדת תמידי לבקש הצטרותך כל שעה :

15. Tiferet Yisrael

All Torah that is not accompanied by labor – even if your behavior is proper.
Will be neglected – will be constantly burdened by having to beg for their needs.

16. מדרש שמואל על אבות פרק ב משנה ב

וז"ש וכל תורה שאין עמה מלאכה כלומר שכשלומד אותה אין כוונתו לעשות מלאכה ולקיים את כל דברי התורה רק כוונתו ליקרא רבי או חכם ואין כוונתו בלמוד התורה כדי לידע המצות כדי לקיים לפי שלא עם הארץ חסיד ולא היתה זאת כוונתו רק רוח אחרת עמו פניה חיצונית איש כזה תורתו סופה בטלה לפי שהיתה שלא לשמה ולא עוד אלא שזאת התורה אשר למד הלא היא גוררת לו עון לפי שעד עתה קודם שלמדה אם היה חוטא איזה חטא היה נקרא חטא לא עון מפני שהיה עם הארץ נמשל כבהמות נדמו אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו. אמנם עתה שלמד תורה וידע במה יכשל והוא לא למדה ע"מ לקיימה עתה זאת התורה היא גורמת לו עון והחטא שיחטא עתה יקרא עון ולא חטא לפי שידע במה שהוא מצווה ואינו עושה והרי הוא מזיד ולא שוגג ולז"א וגוררת עון:

16. Midrash Shmuel

That which is said "any Torah that does not come with labor" – meaning that when one learns it, meaning that when one learns Torah, their intention is not to do work and to fulfill the teachings of Torah, rather their intention is to be called "rabbi" or "sage," and their intention is not to know the *mitzvot* in order to fulfill them, (as it says "an ignoramus is not pious" – and his intention was not this), rather he had some other external intention, this person's Torah will cease in the end since it was not for the Torah's sake, and not only that, but also this Torah that was learned will cause him to sin because up until now, if he sinned, it was merely an "error" not a [more severe] "iniquity" because before, he was just an ignoramus who didn't know right from left. But now that he has learned Torah and knows what will cause him to stumble and did not learn it in order to fulfill mitzvot, this Torah causes sin, and the sin becomes an iniquity, not error since he knows what he is supposed to do it and does not do it, and this is intentional sinning, not unintentional.

17. מדרש שמואל על אבות פרק ב משנה ב

ואמר וכל העוסקים עם הצבור לומר להם שאף שהזהרתי על לימוד התורה ועל מעשה המצות והעוסקים עם הצבור אין להם פנאי לא לעסוק בתורה ולא במצות עם כל זה אל יחר להם על זה ולא יניחו את מלאכתם רק יעשו מלאכתם והיו עוסקים עמהם לשם שמים כי זו גדולה על הכל וביאר מעלתם שזכות אבות הצבור מסייע אותם וצדקת אבות הצבור...

17. Midrash Shmuel

"All of those who engage in communal needs" – to say that even though we have cautioned about the importance of learning Torah and doing mitzvot and those engaging in communal needs do not have the time to learn Torah or engage in mitzvot, nonetheless they should not be upset by this and should not neglect their work – rather they should do their work and do it for the sake of heaven, as this is the best of all, and it clarifies that the merits of ancestors helps them...

18. רמב"ם על משנה מסכת אבות פרק ב משנה ב

ואומרו ואתם מעלה אני עליכם שכר - הוא דבר ה' לאותם אשר הם עמלין עם הציבור, שפעמים יהיו טרודים מלעשות מצוה בהתעסקם במה שהוא מיוחד לציבור, ואמר שה' יחשיב להם שכר מעשה המצוה ההיא ואף על פי שלא עשאוה, הואיל והתעסקו בעניני הציבור לשום שמים.

18. Rambam Avot 2:2

By derekh erets (the way of the world), he meant involvement in a livelihood. And his saying, "and leads to sin" is as I explained it in another place [about] their saying (Kiddushin 29a), "In the end he will steal from the creatures." And about his saying, "And as for you, I credit you with a great reward, as if you [yourselves] had done it [on your own]," it is the word of God to those who work for the community. As sometimes they are prevented from doing a commandment while they are occupied with the needs of the community. **And he said that God, may He be blessed, counts the reward upon them as if they had done that commandment even though they did not do it**, since they were involved with the needs of the community for the [sake of the] name of Heaven.

19. תפארת ישראל - יכין מסכת אבות פרק ב משנה ב

כב) וצדקתם עומדת לעד. אף שע"י עסקן עם הצבור מתבטלין מתורה ומעסק בפרנסה, והרי רק ע"י גייעת שניהן משכחת עון, אפ"ה צדקתם זאת עומדת להם בכל דבר :

19. Tiferet Yisrael

Even though their engaging with the community disrupts their Torah and livelihood, and those two things are necessary to get rid of soon, nonetheless their righteousness endures.

20. מדרש שמואל על אבות פרק ב משנה ב

אחר שהזהיר לאדם לעסוק במלאכה כדי לזון את עצמו עתה מדבר עם אותם אשר בחרו להם במלאכה להשתכר בהיותם עוסקים עם הצבור ונפרעין מן הצבור על כל עסק ועסק כפי מה שהוא העסק הגדול כפי גדלו והקטן כפי קטנו עתה הזהיר להם לבל יטריחו עם הצבור להרבות שכרם לפי שלא הם לבדם עשו וגמרו אותו העסק רק יש עמהם שותפין בו הלא הוא שזכות אבותם מסייעתם וצדקתם עומדת לעד לסייעם ואם יחשבו מחשבה זו נמצא שאינו מגיע להם רק חצי השכר הראוי לאותו העסק

20. Midrash Shmuel

After cautioning a person to do work in order to sustain themselves, now it is talking with those who chose their livelihood to be from dealing with communal matters, and they are paid by the community for everything they do based on its weight – they are paid more for the bigger tasks and less for the smaller tasks – now it is admonishing them to not burden the community to give them a big salary, as they alone do not do everything, as they have partners in the tasks, as the merit of ancestors helps them, and their righteousness endures to help them, and if they think of it this way, they realize that they only deserve half of the reward for that task.

21. פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב משנה ב

וכל העוסקין עם הצבור יהיו עוסקין עמהם לש"ש - לא להתכבד ולא להנות מהם ולא להשתרר עליהם אלא להנהיגם בדרך ישרה והכל לשם שמים שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד שאע"פ שאתם עוסקין

עמהם וצרכיהם נעשין על ידיהם לא אתם גורמין להם אלא זכות אבותיהם של צבור מסייעתם וצדקתם עומדת לעד לאלף דור :

21. Rabbeinu Yonah

Not to be honored and not to derive benefit from them and not to lord over them, but rather to lead them in the straight path, and everything should be for the name of Heaven.

ואתם מעלה אני עליכם כאילו עשיתם - כלומר אף על פי שזכות אבותם מסייעתם וצרכיהם נעשין בזכות אבותיהם ולא על ידיכם אתם העוסקין מעלה אני עליכם כאילו נעשה כל צרכיהם על ידיכם ובזכותכם... פירוש וכל אשר אתה עושה ה' מצליח בידך שזכות אבותם מסייעתך. **לכן העוסק בצרכי צבור היטיב לעצמו הרבה מאד. ובלבד שיכוין לבו לשמים :**

Even though the merit of their ancestors sustained them and their needs were accomplished by the merit of their ancestors, and not by you - you the ones working - I credit you as if all their needs were accomplished by you and in your merit... And 'all that you do, the Lord will make successful in your hand,' since "the merit of their ancestors sustains them." **Hence one who works for the community will benefit himself very much - but only if he directs his heart to Heaven.**

22. מחזור ויטרי סימן תכה

אם טרחתם פעם ראשונה ולא עלה בידכם להועיל לכם כלום בכל זאת. מ"מ אל תרפו ידיכם לומר אין לנו שכר מאחר שאינו ניאותין. ולרוח עמלים. שהרי בוודאי אין הק' מקפח שכרן. אלא מעלה עליכם כאילו עשיתם מעשה ועלה בידכם. שהרי אמרו חכמים מחשבה טובה מצרפה הק' למעשה.

22. Machzor Vitri

If you tried hard the first time and it was not successful, nonetheless do not give up that we gained nothing from it since it did not work out, as for sure Hashem does not deprive them of due reward. Rather Hashem considers it like you did it and it was successful, as the Sages said that Hashem conjoins a good intention with the action.